

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendők az előfizetési díjak nyitlitterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Opellik A., «Általános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlitter peitosa 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A magyar literaturáról.

Nincs az az abszurdum, amelynek létjogot nem adhatna a szokás és a megszokás. Ilyen és nem is a legujabb abszurdumunk az is, hogy mindenben és mindenütt a külföldre hivatkozunk. Ahelyett, hogy örülnék annak, amink van, szinte második természetünké válik, hogy ha a saját iparunk, kereskedelmünk vagy kulturánkról van szó, lemondóan sóhajtok fel:

— Hja, az angol kereskedelem, az nem ilyen; a német ipar más!

Ha az egyik ember a magyar irodalomról beszél, a másik bizonyára a francia literaturát fogja magasztalni.

Pedig hát épen semmi okunk sincs magunkon sajnálkoznunk. Valljuk be, hogy az a rezignált sóhajlás képmutatásnál, alakoskodásnál nem egyéb. Ismerjük be végre valahára, hogy az utolsó 15—20 esztendő alatt ép eleget haladtunk arra, hogy a többi művelt államok között felemelt fővel megjelenhessünk.

Hála Istennek ma már nem tévesztenek össze bennünket Ausztriával s ebben nagy része van a magyar irodalomnak.

Nincs ország, ahol aránylag annyi hirlap szolgálna a társadalmat, mint nálunk. Nincs az az irodalmi, politikai, társadalmi, gazdasági árnyalat, amelynek külön orgánuma ne lenne. Az ország legfelreesebb zugába is eljut a nyomtatás, hogy gazdaságos hivatásának, a kultúra fejlesztésének eleget tegyen.

Ezer és ezer egy foglalkozik napjában a tudományos és szépirodalmi kérdésekkel

s hogy a lázas tevékenység nem meddő, amellyel könyvkereskedőink tanuskodhatnak legjobban. Egész nagy gárdáját a költőknek, szépiroknak és tudósoknak vallhatjuk magunknak. És hogy nem hiába vagyunk nagyra velők, eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy Jókai Mór gyönyörű regényei német angol és francia nyelven is megjelentek. A nagy regényíró nem régiben kötött szerződést egy amerikai kiadóval. Mikszáth Kálmán bájos apróságából még II. Oszkár svéd király sem állott lefordítani két kötetet valót. A mindig elegáns Herczeg Ferenczel, az ötletes Sipulust is ösmerik a külföldiek. Bródy Sándor erős realizmussal megírt elbeszéléseit majdnem az összes szláv nyelvekre lefordították. De menjünk tovább. Vámbéry Árminnak, a nagy orientalistának a nevét az egész tudós világ ismeri. Fraknoi Vilmosnak, Hegedüs Sándornak, Falk Miksának, György Endrénének, Földes Bélának a neve sem ösmeretlen a külföldiek előtt. Úgy két évvel ezelőtt Herzka Tivadár dr., a jeles szociál-közgazdasági író »Das Freiland« címzen egy olyan könyvet írt, hogy egy fél esztendeig egyébről sem beszéltek a nyugat szociológiájával foglalkozó tudósai.

Ezeket a neveket csak példaképpen soroltuk fel, illusztrálni akarván, hogy minden teregen meg van a magunk kiválósága. Természetesen egy légiót tesz azoknak a száma, akik nekünk kedvesek, akiket mi sokra tartunk, s akiket térszüké miatt nem sorolhatunk fel. Csak úgy mellesleg említjük meg, hogy irodalmunk két ifjú munkásának, Heljai Jenőnek és Makai Emilnek csak nem régiben aratott sikert egy-egy operette; az

előbbit angol, az utóbbit német színpadon is előadják.

E példákban kiviláglik, hogy ösmerik és méltányolják a mi iróinkat külföldön is.

Sajnos, hogy a mi népkönyvtárainkban csak elvétve találjuk meg az ujabban feltűnt magyar irók munkáit. A külföld már rég ismeri őket, a vidék legfeljebb a nevéket hallotta. És kik szorítják ki a vidéki könyvtárakból a magyar irók könyveit? A Ponson du Terrail-ok és Eugene de Sue-k irók, akiknek regényeit hazájukban épen semmire sem tartják. Mindenki tudja, hogy tisztán a pénzért dolgoztak. Azok, kik a magyar társadalmat, a magyar gondolkozást, a magyar történelmet dolgozzák föl regényeikben, azokat a mi vidéki könyvtársaink rendszeren kifeléjtik a listából.

És még egyet. Igazságtalanok lennénk, ha nem ismernénk be, hogy a vidéki könyvtárakban akadunk magyar ember könyvére is. De kik ezek a magyar irók? A negyvenes évek poétái. A szabadságharc előtt élt belletristák dagályos stílusú beszélyei. Ott vannak ezek a régi jó urak a poros polczokon nem olvassa őket senki.

De hát elvégre is itt az ideje, hogy egyszer már tisztán lássunk. Gondoljuk meg, hogy az idő halad. Az írás művészetének ma más-mások a fortélyai, mint ötven esztendővel ezelőtt. Mások az olvasó követelményei. A nemzetek fejlődnek. Nekünk sem szabad elmaradni a fejtől. Használjuk ki a kultúra e kitűnő segédeszközét, a népkönyvtárakat. Ne szegyeljük, hogy magyar könyveket olvasunk, mert a magyar irók műveit érdemes elolvasni.

TÁRCZA.

A TAVASZ.

Iria: **Orgonás.**

Tegnap még lemosolygott az ég kékje, kaczerán enyvelget a napsugár a rügyes ágakközött és a verőfény derűje hullott arczomra. Lili vállamra hajlott, vidor ibolyaszálakat tűzven gomblyukamba, egy susogta: szerettek!

— Te kis pitypáng-virág! — mondtam s esőkbán találkoztunk.

Madárdal csendült az enyhe tavaszi léghen és a fiatal élet ív zsongása; így gondolom.

Aztán jöttek szelek. Csuf, hideg, sipító szelek, mint kikeletkor. Lefujta arcunkról a derűt s a csókok lehe olafagy. Nem mosolyog az azul, énök sem esendül, de fekete árnyak a sötét felhők alatt. Kár, kár, krákgóják és beléborzong az ember. Fehér lesz a határ. Csend itt-ott, mindennütt és pihék szállnak a szürkeségből csendesen, fehérek. Ime a tavasz. Az én tavaszom. Bübösen ártatlan, mint ez a hópehely, mi legfeljebb akkora, mint egy mogyoró, fehér, de bübös. Mert a zöldelő mezőket vonja be és csuf, mint a halál. És mert az ív életet borítja be puha, nyugalmas takaróval.

Bolond is ez az én szívem, bolondos a lelkem is. Tudtam hinni a káprázatnak, a fátyolos delibábnak és hitelt adtam neked is — tavasz.

Zöldbe borultak az ágak, esipogott a madár rajta; végigszaladta őket a langyos napsugár és haragszó kongott a léghen, térdre borultam előtted, kikelet. Te szép tavaszom: Lili.

A zöld gyepágyra hullottam a lábado elé, úgy kaptam esdett csókjaid. Te az enyém, én a tied, — úgy gondoltam verőfényben. Álomom voltál, ezifra, misztikus, de diszkrét álom; tudtam szent meggyőződéssel, hogy egykor neved viseled és az öröm tartotta orgiát lelkemben, szívenben. A szelid öröm és vidor boldogság csendes demonstrációja volt, a vég nélküli üdv. Tudtam, szentül hittem. Miért is csak hittem? Örök boldogságról fontam koszoruba az ábránd virágait szüntelen, örökké, — az én s a te boldogságról. Sohasesm voltam önző. Megosztottam veled a virágszálát, hajadba tűztem és magam elé állítottalak. Mosoly jött ajkamra, kacagtalak téged és azt a merész pillangót, mely ott röpdösött körülöttünk. Nem mondtam a pillének, te szegény apró kis jószág, eredj fészkebe, lásd, pára jön a földből, mi el-takarja a sugarat, mit sem szóltam, de vidoran mosolygék. Te ott álltál édesen, a szemedbe tévedt pillantásom: ott mosolygott az ég derűje. Aztán meg véltam: a hajad a napsugár esőva és az illat, mi abból áradt, a tavasz üde aromája; teljesen úgy. Puha kacserda ráhullott egy önkéntelen csók, aztán több, sok-sok. S a pille enyvelgőn verdeste szárnyait a napsugárban és egy bohó pipiske csattogott a vetés göröngyei között.

Volt akkor pedig szép, ifjú tavaszi nap. A kalendárium februárt szignált, de a verőfény csalódásba ejtett. És ez az én bohó lellem. Mosolygni tudtam egy bogárkának, az ibolyának, mit te tüzelt gomblyukamba. És mondád: szerettek.

— Te kis pitypáng-virág, — pusmoltam enyhén — te tavaszom. Kibítozt az illat: az ibolya s hajad aromája. Mikor az arcunkba fúta a lágy tavaszi szél, mosolyogtunk. Úgy fontad karomban karod; lépegettél tovább, czélnélkül. Olykor rám hajóltál, lehnytam szemem, ime arcomon ott égett a csók helye. Szép, mosolygó, üde tavaszom.

Úgy mentünk be a városba. A kövezet közül apró fű kandikált ki és az elhagyott utcákban karöltve sétáltak az ifjú szerelmesek. Olykor körülnéztek és hirtelen megcsókolták egymást. A fényszömben galambok ácsorgottak a csatorna szélén; a sarkon rongyos ruhájú lányka árulta az ibolyát. A hogy rügybe borultak a bokrok, úgy hajtott feléd szívem, Lili. Mert te voltál a tavaszom. Sok csuf, rövid nap után az én szerelmem napja is kisütött. És hittem: örökgig tart a nap-sütéses élet, mert mellettem vagy Lilim; mert hallom a csengő kacagást, hallom a te pajkos hangod. Így valahogy gondoltam: verőfényben leszen boldogságom szünös-szüntelen. Gondoltam, hittem s fölt nem érte éretnyünk. Álmodoztam, de ez az álom csak szép volt, csak jó és semmiképp sem hittem, hogy illuzióban ringatom ezt a csöndes

A szőlőmolynek a szőlő virágzása előtt való irtásáról.

A szőlőmoly irtása végett 1899-ben végrehajtott irtókiértelem közül legszebb és legjobb eredményt az az eljárás adott, a melynek az volt a célja, hogy a május hó közepe táján rajzó szőlőmolynek lehetlenné tegyék a telelő helyéből való kimozdulást, úgy hogy az elpusztuljon a nélkül, hogy a kihajtott szőlőt megfertőzhette volna.

Ez az eljárás a következő. A szőlőmolytól fertőzött szőlőt április hó utolsó harmadában (20-tól 30-áig), a metszés, karózás és a tavaszi takarítás rendes elvégzése (kivált a harminthárom éves elválása) után újfent annyira be kell fednünk, hogy a tőke nyaka, feje és a két évesnél idősebb részei (pl. egyes czombok, csercsapok stb.) ismét a föld alá kerüljenek, de a csapok egészen szabadon maradjanak. A befedés úgy történik, hogy a tőke körül lévő földet, homokot kapával a tőkére nagyjából annyira felhuzzuk, hogy egészen föléje kerüljön. Az így felhuzzott földet azután kézzel úgy elegyengetjük, hogy egyrészt a tőkéhez jól odasimuljon, másrészt, hogy be ne borítsa a csapokat. És a milyen magasságra befedjük a tőkét, olyanra körül kell takarni a karó alját is. A futóhomokon okvetlenül szükséges, hogy a tőkére huzzott homokot azonnal a felhúzás után, tehát akkor, a mikor az még kissé nyirkos s a kéz nyomásának könnyen enged, kézzel gondosan megigazgassuk. A homokon ez nemcsak azért szükséges, hogy az így feltöltött homok jól takarja a tőkét, hanem azért is, hogy nedveses korában összeállva, mintegy védő kéreggé megkeményedve, későbbben annál jobban daczolhasson a szél támadásával. Mert csakis ezzel az oda való nyomkodással érhetjük el, hogy a szél éppen a szükséges pillanatban (május közepe táján, a mikor a szőlőmoly rajzik) le ne fújja a tőkére a homokot. Ez oknál fogva szükséges, hogy az így feltöltött nedves, még ki nem szikkadt homokot a munkás jól oda nyomja a tőkéhez és a karóhoz.

Valamint a rendes gondozásban részesült szőlőtőke, úgy a fönnbent leirt módon befedett tőkék egyike-másika kihajthat a nyakból is. A hol ez a nyakból való kihajlás megtörtént, ott a kitoró hajtás rendszeren

magával emeli a reá nehezedő komok, vagy földkérgel is és ezzel mintegy kaput tár a molynek.

Hogy tehát a moly ezen a részen se bujhasson ki s az egész munkánkat hiába-ralaváló ne tegye, azért az ilyen nyakhajtásos tőkét meg kell közé-közbe igazgatni, az elálló kérget le kell újra nyomogatni, hogy a betakarás megint egészen rendbe jöjjön.

Ezzel a betakarással azonban csak azoknak a szőlőmolyoknak vágtuk el az utját, a melyek a tőke nyakán, a tőke fején, vagy a karó alsó részén teleltek ki. Hogy tehát életben ne maradjon az a moly mennyiség se, a mely a feljebb eső részekben (kitermett és mégis helyükön meghagyott szálvesszőkön, csercsapokon, valamint a karó felsőbb részén) huzódott meg, ezt a betakarás előtt, vagy utána, de okvetlenül még áprilisban úgy irtjuk, hogy míg a tőke emellett részeit, kivált a karó felé eső oldalukon, megnézzük és az ott akadó egy-két bábburkot bábostól egyszerűen összenyomjuk, addig a karók szabad részét lehorzsoljuk, régi, elváltadozó kérgeket lehántjuk s elégetjük, míg a tőke fejéhez közel eső magasságban lévő repedéseken és hasadékokon a metszőöllő vékony ágával, vagy valamely tompa késsel végig huzunk, hogy az ott levő bábok nagy részét megsemmisítsük. Ezzel az utóbbi munkával ki nem öljük ugyan a karóban lévő szőlőmolyt, de a mi még ezután megmarad, az már annyira csekély szám, hogy az a szőlőben nem fog több észrevehető kárt tenni. A szőlővirágzat fürtjében még reá fogunk ugyan akadni nagy elvétele egy-egy hernyóra, de csak rövid ideig, a mennyiben az csakhamar áldozatul esik parazitáinak, a melyek most már annál könnyebben bálnak el vele, mert számuk éppen a betakarás következtében meggyérült szőlőmollyal szemben sokkalta nagyobb. Ennek tulajdoníthatjuk azután, hogy a szőlőmolyból a szőlő éréséig (a szőlőmoly második nemzedekének kártétele idején) még hirmondónak sem marad.

Az április végén befedett szőlő azután úgy marad egészen az elvirágzása idejéig (június első feléig). Igaz, hogy a szőlőmoly rendszerint már május hó közepén rajzik, de minthogy a báb ezuttal a betakarás következtében hűvös helyen (a homok vagy a

erőszakos elfojtása, a mint hangokat hallat, az örök enyészetet sajtolta zokogás. Zokogna lelkem, szívem is sírna, de ez a lágyan szállongó hópíhe csöndes takaróval borítja be a bűnös földet és tán elfedi a háborgást, méla megnyugvást ültetve a szívébe. Feljajdultam az első kín nyomasztó sulya alatt az ébredés elűzte a színes álmokat; a realizmus záloga is boldogságom lett. Lili, te tavaszom, én ébredésem! Hol mosolyg szemedből a sugár, biztató fénye, kinek csillaga? Egykor az enyém volt. Egykor, régen, mikor még az ég kék volt, úde a levegő s rügybe boruló ágak között madár enyelt, és hűmes, tarka pillangó a verőfényben. Keblemm borultál, mondván: szeretlek! Régen volt, s vajjon igaz-e?

Besüvit az aklakon a szél, kavarja a pihéket, tánczoltatván az utcán és megadja válaszom. Álom volt az, gonosz álom, nem egyéb. Csöndesen ül meg a hó a rügyre; kajánul, mint itt a szívembe a boldogság álomképe; a gyötörődés még fájón bánt, a besüvöltő szél kiabál a fülemben s úgy őrzem, ez a környezet való nekem. Napsugár nem melegíti szívem, vajjon feléled-e?

Nem tudom.

Ime az én tavaszom. Ilyen marad tán mindörökkön, míg az életpálya végét éri, s tán azontul is. —

Vajjon ki tudja? . . .

föld alatt) maradt, azért ha el nem pusztult, most későbbben kelne ki s ez oknál fogva ezt a második nyitást addig kell elhalasztani, a míg egyrészt emberi számítás szerint a moly a föld alatt el nem pusztult, és másrészt, míg a betakarás is a tőke kárára nem válik. E nyitás ideje, mint fönnbent láttuk, a szőlő elvirágzásának végével következik be.

Természetes, hogy ezt az eljárást csak a fertőzött szőlőben és csak egyszer kell alkalmazni; megismétlése csak évek mulva válik szükségessé, vagyis akkor, a mikor a szőlőmoly ismét kártékony számban kezd jelentkezni. Azután nyilvánvaló dolog az is, hogy az eredmény annál szebb, mennél több szomszéd alkalmazza ezt, mert csakis ilyen általános és közös védekezéssel vehetjük elejét annak, hogy a szőlőmoly a be nem takart területéről át ne repülhessen a befedetre.

Ez az eljárás, a mely a tőkésre nézve semmiféle káros következményekkel nem jár, mert sem életük erejét, sem évi rendes termésük nagyságát nem fenyegeti, olcsó, a mennyiben az összes költség (fedés, nyitás, kapálás és kézi munka együttvéve) kat. holdanként 7 és 8 korona között ingadozik.

Budapestben, 1900. évi április havában.

M. kir. áll. Rovartani Állomás.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hivatalos látogatás.** Tellmann Sándor zalaegerszegi pénzügyi titkár mult hó 25-én a csáktornyai, 26- és 27-én a csáktornya-külfarai jegyzői irodákban tett hivatalos látogatást.

— **Családi ünnepély.** Szép ünnepély folyt le e hó 2-án Alsó-Domboruban Ujlaky Hirschler és Fia házában. A czég egyik tagja alsó-domborui Zalán Lipót és neje ünnepelték ezüslakodalmukat, s ugyanekkor tartotta eljegyzését báró Berger József az ünnepelték kedves leányával, Margit kisasszonnyal.

— **Eljegyzés.** Besnyák Lajos mura-szerdahelyi körjegyző jegyet váltott Murya Mátyás csáktornyai lakos kedves leányával, Anna kisasszonnyal.

— **Előléptetés.** A kereskedelmi miniszter Vramma Győző csáktornyai posta-és táviradai segéd tisztet fizetésében előléptette.

— **Athelyezések.** Hegedüs György mura-szerdahelyi csendőr Gelsére, Hujsz József csendőr Mura-Szerdahelyre, Tolnai Sándor perlaki csendőr Zala-Egerszegre, Bohodi János nagy-kanizsai csendőr Perlakra helyeztetett át.

— **Iskolai ünnepély.** A légrádi elemi iskola új zászlót kapott, az ünnepélyes zászlószentelés mult hó 22-én ment végbe. A zászlóanyai tisztet özv. Masgai Mária nyug. tanító nő teljesítette.

— **Családi ünnepély.** Kollarics Boldizsár csáktornyai iparos és neje szül. Kollmanics Anna, a mult héten ünnepelték meg családi körben házastelküknek ötvenedik évfordulóját.

— **Esküvő.** Svágél Győző csáktornyai születésű fiúmei államvasuti hivatalnok a mult héten tartotta egybekelését Fránkl Miklós gyönki (Tolna m.) földbirtokos kedves leányával, Hermin kisasszonnyal.

— **Eljegyzés.** Vinkovics Endre stridói mérsáros jegyet váltott Győry József drávaszent-mihályi vendéglős kedves leányával, Rozina kisasszonnyal.

szívet, nem sejtettem arról mitse, hogy ez a csendes megnyugvás a jelenben a jövő álomképe. Nem, nem. És ime, mikor egy reggel a nap után ke-restem, mikor a virradat liborában fürdőt szivem-lelkem egyaránt, akkor Héloszt hiába kerestem. Kiatudt talán? Nem tudom: de felhők borították az eget és hideg szél futott a rügyes ágak között. Téged kerestelek szép tavaszom, Lili, ki napom is valád, de ezen a borus reggelen — mondták — te nem a régi voltál. Nem hallottam kacajgod, nem hangod, s nem láttam az eget a te szemedben, nem a napsugarat s téged, a pajkos tündét. Ezen a reggelen, ma. Kihült a szíved tán, avagy még forróbb lett? . . . Kérdés . . . De alkony borult lelkemre, te nem vagy az enyém, sem kacajgod, sem csókjaid; azt sem mondod többé: édes! . . . Ime, az én édes álmaim zord valóvá váltak: szel az ágakat, hűgőn. Ugy taláalom: hattudalom zengi kajánul és fülembé dörögi: te bohó! Igaza van; bohó volt a lelkem, bohó a szívem. Hittem a napsugárban, a fényben, a mosolygó boldogságban, benned kaczer tavaszom és önna-gam estem a családsába. Megtagadtatok bennem az igazhívót és rombadólt a hit legerősebb vára.

A szívem még meleg, de hideg zománcz vonta be fagyos falával, s ha átimpregnálta ez a hűvös, fagyasztó szél, tán mi se, ki se lesz, ki újra melegét érezhetné. Így futotta be boldogságom egét ez a piszkos felhő árnynya, sötétséggel, honnan nem dereng foltnyi reménység, s az élet

— **Elismerés.** Balasics József csáktornyai csendőr-örmeester és Balaskó János csendőr azért, hogy a csáktornya-varazsdi vasútvonalon levő szakadással a bekövetkező szerencsétlenségnek elejét vették, a csendőrkerületi parancsnokság által nyilvánosan megdicsértettek.

— **Halálozás.** Özv. Neumann Samuné urnő, Löbl Rezsóné nagyanyja, végelgyengülés következtében, 84 éves korában Szarvaslakon elhunyt. Nyugodjék békével!

— **Bíróválasztások.** Tótfalu községben Novák Mátyas, Felső-Domboruban Bánék Gábor, Farkashegyen Petkovics Márton községi bírókká lőnek megválasztva.

— **Választás.** A letenyei ujonnan felállított menedékházhoz vezető útvonalra a két pályázó közül megválasztott Puh Hermin, ki működését május hó 1-én megkezdette.

— **Hirtelen halál.** Logozsár Mihály miksavári földmivesnél levő Hizsmán Magdolna cseléd hirtelen meghalt. A helyszínen megjelent hatósági vizsgálat a halál okát nem bírta megállapítani.

— **Miksavárott** április 11-ike helyett május hó 1-én szép ünnepély tartott meg. A gyermekek zászoló élén vonultak be a templomba, a hol mise előtt főt. Schádl I. plébános ur hazaszerzet-től áthatott gyönyörű szép beszédet intézett a gyermekekhez. Majd nagy mise következett, végén Tedeum-mal. Mise végén a gyermekek az iskolába vonultak, a hol a »Hymusz« élénklése után Sostaries Elek tanító a nap jelentőségét méltatta. Erre Czinecz János kántortanító növendékei szép szavatokkal gyönyörködtették a hallgató közönséget. Az ünnepély szép magyar dalokkal nyert befejezést.

— **Értekezlet.** E hó 6-án d. u. fél 3 órakor a farkashegyi állami szőlőtelepen Kolbenschlag Béla csáktornyai főszolgabíró vezetés mellett értekezlet fog tartatni, melyen egy a Stieger-féle mozaras ágyukat, valamint a Lorbeer-féle legújabb szerkezetű »gyors-tüzelő-ágyukat« bemutatja Ulicsyn Lajos a csáktornyai kerületi szőlőszeti és borászati felügyelője. — Ugyancsak ebben az ügyben a csáktornyai járás főszolgabírójára a következő meghívót bocsátotta ki: A csáktornyai járásbeli hegyvidékek jégverés elleni megvédése céljából leendő viharágyuk beszerzése és felállítása érdekében a járási mezőgazdasági bizottság értekezletet tart, a melyen egyidejűleg a beszerezni szándékolt Lorbeer-féle gyorstüzelő viharágyu is be fog mutatlatni. Ugy az értekezlet, mint a lövészi kísérlet a IX. hegykerületi községben levő állami szőlőtelepen f. é. május 6-án d. u. 3 órakor fog megtartatni, melyre a járási mezőgazdasági bizottság tagjai, az érdekelte szőlőbirtokosok, valamint a hegyvidéki községek előjáróságai ezennel meghívhatnak.

— **Közgyűlés.** A felszámolás alatt lévő villamtelep és gőzmalom részvény-társaság április hó 29-én rendkívüli közgyűlést tartott ifj. Neumann Miksa elnöke alatt. Elnök megnyitja a közgyűlést, azt határozatképesnek konstatálja, a jegyzőkönyv vezetésével Benedikt Béla bizatik meg, annak hitelesítésére Benedikt Ármán és Pollák Samu kérték fel. Ezekután az elnök a közgyűlés tárgyját következőkben adja elő: »A részvény-társaság f. é. január hó 8-án megtartott közgyűlését a nagykanizsai kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság érvénytelennek nyilvánította és ez okból meghagyta a felszámoló-bizottságnak az akkor megválasztandó volt 2 felügyelő-bizottsági tag megvá-

lasztása végett új közgyűlést egybehívni. Ebből kifolyólag meghívta a felszámoló-bizottság a t. részvényeseket a mai rendkívüli közgyűlésre és midőn Önöket legszívesebben üdvözölöm, kérem a mai közgyűlés egyedüli tárgyját képező választást megejteni.« A szavazatszedő-bizottság megalakult Grünwald Sándor elnöke alatt Mayer Ármán és Székely Vilmos tagokkal, kik konstatálják, hogy a beadott 190 szavazatból Neumann Salomon 190, és Baumann Zsigmond 180 szavazatot nyert és így ezek valamint Grünwald Sándor képezik a felügyelő-bizottságot, mely a felszámoló-bizottság ellenőrző közege. — A közgyűlés tárgysorozata kimerítve lévén, elnök megköszönte a t. részvényesek megjelenését és bezárta a gyűlést.

— **Néklözhetetlen házgyógyszer** a Pserhofer-féle vértisztító labdacsok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomorhaj, kólika, ideges fejfájás, sápkór stb. betegségeknek. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja a labdacsokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tegeres, mely 6 doboz 4 15 lbdacs 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tegercet 1.25 frt-ét, 2 tegercet 2.30 frt-ért, 3 tegercet 3.35 frt-ért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza, Bécs I. Singerstrasse 15.

— **Dér és fagy.** A muraközi hegyekben mult hó 27-én 5 fok hideg volt, mely a vetésekben, szőlőkben, gyümölcsfákban nagy kárt okozott.

— **Hihetetlen!** Pedig az elismerő levelek ezrei bizonyítják, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid minden, de még oly betegségeknek is, melyeket más gyógyszer nem gyógyít meg, bámulatos eredménnyel használható. Különösen lázt, köszvényt, reumát, meli-, fő-, fogfájást, szurást, vérszegénységet, göresőt, gyomorhaj, szemajst stb. gyógyít biztosan és gyorsan. 12 üveg ára 5 korona bérmentve. Egyedüli készítője Feller V. Jenő gyógyszerháza Stubica 135. szám (Zágráb megye). Egy családnál se hiányozzék e kitűnő, az egészségügyi hatóság által megvizsgált és jóváhagyott szer, melyet a ki egyszer hozat, sokoldalú hatása miatt állandóan használ. — »Vak voltam már, csak a Feller-féle Elsa-Fluid mentette meg szemem világot«, írta Szűcs Péter Budapest, Felsőrákpart 9.

— **Gyilkossági kísérlet.** Marodi Mihály vargahegyi lakos mult hó 21-én sógorához Novák Ferencz ugyanottani lakoshoz akart menni este 10—11 óra között. Novák lakásánál három ismeretlen egyén karókkal megtámadta és addig ütötte, míg csak a földön eszméletlenül el nem terült. Az orvosi vélemény szerint felgyógyulásához nincs remény. A csáktornyai csendőrörmeester a tetteseket kiderítette Ficz Ferencz vízi-szentgyörgyi, Babics István bükösi és Nernanovics Imre farkashegyi suhanczok személyében, kik előadták, hogy Novák Ferencznel tartózkodik Knezics Anna hajadon nő, kivel Ficz Ferencz és Lizjak András farkashegyi lakos is szerelmi viszonyt folytatott, azon este Ficz két társával azzal az elhatározással ment a leányhoz, hogy Lizjakot ott elfogják s megölik. Azonban ugyanakkor nem Lizjak ment oda, hanem Marodi Mihály, kit a három tettes Lizjaknak vélt, s csaknem halálra vert. A három tettest a csáktornyai csendőrség a kir. járásbírósnak átadta.

— **»Szegény vagyok, de becsületes.«** Ezt a szálló igét mindenki ismeri és sajnos, hogy a legtöbb ember igazán szegény. Mennyivel kellemesebb azonban az a tudat, ha az ember gazdag és becsületes és a fönti mondást így variálhatja: »Gaz-

dag és becsületes vagyok.« Csakhogy ehhez sok, nagyon sok pénz kell. És ezt a legbecsületesebben módon megszerezheti bárki, aki egy nagy főnyereményt üt meg. Erre a most kezdődő orszálysorsjáték elég alkalmat nyújt, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos főnyeremény vár a szerencsés nyertőkre. Török A. és Társa bankháza (Budapest, Váci-körút 4.; fiók: Múzeum-körút 11.) pedig, mely szerencséséjéről az egész országban ismert, pontos kiszolgálása, szigorú üzleti elvei és szoliditása folytán méltán megérdemli, hogy a sorsjegyvásárló közönség sorsjegyeit e cégnek rendelje meg.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájdalom, fejfájásnál, köszvényélnél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzsölésért az influenza ellen is 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment kéréndő és a »Horgony« védjegyre ké-ünk figyelni.

Tudós asszony ötven év óta.

A legkellemetlenebb s legfárasztóbb hivatás különösen vidéka a tudós asszony. Ejjel-nappal talpon kell lenni az első hívére s szabadni kell az asszonyhoz, ki életet ad egy kis gyermeknek. A tudós asszony gyakran kénytelen az orvost helyettesíteni s gondját nemcsak az újszülöttné, hanem az anyára is kénytelen fordítani. Tanácsai az anyán igen hatásos lehetnek, mert sok asszonynak főfoglyultta után alig van ereje, hogy gyermekét táplálhassa. Özevgy Painturad asszony Ruffeben (Charente) majd 50 év óta gyakorolja hivatását, még pedig a legtekintélyesebben.

Nagyon elgyengült betegneik a vérnek egy olyan kipróbált helyreállítását ajánlja, a melyet maga próbált ki. — Kivártam a Pink-pilula hatását — írja — s mondhatom hogy kitűnő. Bronhitis következtében oly általános gyengeség velt rajtam erőt, hogy nem tudtam enni, a makacs köhögés egész váromat ki-fárasztotta. Néhány doboz Pink-pilula helyreállított s újra munkához akartam látni, de kétségtelenül nagyon hamar, ön tudja, hogy a tudós asszony szerepe mily fárasztó, különösen ha vidékre kell menni s majdnem mindig éjjel. Így visszasszert kellett elszednem s köhögésem nagyobb erővel tért vissza, mint annakelőtte. Ugra a Pink-pilula használatához fogtam. Ma kitűnően érzem magam s oly erősnek, mint harmincz éves koromban. Igazán csudálatos 69 évvel olvan munkát végezni, mint a melyet én végeztek sezt az ön kitűnő piluláinak köszönhetem. Minden elgyengült betegnek ajánlom s már igen sokan kitűnőnek találta.

A Pink-pilula mint a vér legjobb helyreállításja, Painturad asszonynál az ó korában rendkívüli hatást ért el. A vérszegénység, sárgaság, katarusnál s általános gyengeségnél, mind gyermeknél, mind férfinnél és nőnél, a Pink-pilula mindig nagy hatást ér el.

A pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszeráriában, Budapest, Király-utca 12.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, **Margitai Jozefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broj: koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Od zakonov narave.

Gd opazivlje gospodarenje narave, se na hitrom osvedoči, da ga tam nê slučajnosti i volje, tam neskloniv zakon vlada. Kaj ov zapovêda, to se mora pripetiti pak ako bi i kaj bilo, tam se spod zapovedi nigdo nemre vzeti.

Pak ipak kak različna je narav! Gledimo samo na njene stvore i počnimo ovo pregledanje sa nami. — Čovečija spodoba je simetrična, pak ipak ga njih je malo, kojih ne bi lèva ruka ili noga vu čem različna bila od desne ruke ili noge. — Gledimo samo vu sumi sem-tam, iščimo takvo drêvo, na kojem bi samo i dva listi čista jednaki bili, zabadao se trudimo. — Vu zračju je niti jeden dên ne spodoben drugomu pak niti lèta se nemreju hvaliti sa tîm.

Od kud je sve to? Organcija svemira je ipak nê tak jednostavna, kak se to nam vidi. Nebrojne jakosti dèlaju tam, gdè podpomagajuê jedna drugu, gdè se vtičeju; jeden zakon se je prisiljen podložiti drugomu, od njega jakšemu zakonu. Pojavi se na šerege rivaju pred nas i zmešaju se.

Jeden jako poznati posobni pojav je, da gori hičena telesa nazad opadneju na zemlju. Naravoslovje za zrok toga veli, da naša zemlja svaku stvar na njoj k sebi privlačiva — I znašli su znanci, da tak slobodno opadjene stvari brzina pod jednim

aste, najme pak prinasa vu jednoj minuti 31 laktov. Od ovog zakona slobodno opadjenja se je svigdar moći osvedočiti. Poleg svega toga ga telesa neslediju oštro, jer zvun ovog zakona su i drugim zakonom podložna. Takvo je napriliko protistajanje zraka, obraćanje zemlje i kajkakva forma telesa. Tuča se zaseče, a pero samo nihajuê dojde doli, akoprem bi poleg zakona svaka stvar sa jednakom brzicom morala doli dojtî. — A dim, meglâ, luftballon (zrakoplov) i t. d. nê samo da doli ne opadneju, nego naproti zakonu se gori, podigneu. Istina je: jer smo već rekli, da jeden zakon mora drugomu podložno biti. Tak je to i pri slobodno opadjenju, gde ravno tak vnogo zakonov vlada. Tu kraljuje on zakon, kojega od Archimedeša, grèkoga mudroznanca. Archimedesovim zakonom zoyemo. Poleg toga zakona svaka stvar tuliko zgubi iz svoje težkoće kakve težkoće lufta ili vode porine iz onog mesta, koje zavzeme. Ako napriliko jeden luftballon 2 metercenotov težkoće imâ, ali veličina njegova 250 kg. lufta porine iz mesta, onda bude od luftballon tak rekuê od ničesa sa 50 kg. lehkeši, i zbog toga ga luft gori porine, iliti luftballon je od lufta sa 50 kg. lehkeši zato se gori zdigne.

Evo je dvejuh zakonov borba. Jeden gori, drugi doli tira stvar i koj med ovih oblada poleg onoga se i obraća pojav.

Slobodno je ipak reći, da pod zakon

slobodno opadjenja nekoja telesa ne spadaju?

Nê, — takovih privilegiumov nepozna narav iznimke su samo prividne i svrhe suradnih utecanjah. Naproti svim izmizmanjam i drugim utecanjem zato slobodnog opadjenja zakon istiniti ostane, ali vu vnoгих pojavih se zbog neprilikah vu celoći nemre pokazati.

Drugi zakon je to, da vručina širi telesa. Luft, voda, zeljezo se stem bolje širi, kak je vu vekšoj vrućini. — Širenje je pri različnih telesah različno ali sa kakvim svojstvom telesah stoji to skopćeno ili vu kakvoj meri se širi koje tîlo toga zakon ne poznamo još. Čudnovato je, da nekoja telesa, najme pak voda ova osobnog zakong na oćevid pretrgneju, vu mrzlini bi se najme ovim sve skup i skup trebina bilo potegnuti; voda vćini to dok ne dojde do hatara, kaj se zmrzne, ali kak njoj je temperatura naprimer 4 gradušov ober — 0. ne da bi se skup potegnula i vgustila nego naproti počme se širiti kak pri vrućini. To širenje tak dugo traje dok se nezmrzne tak da je led zbog širenja vnogo lehkeši od vode. Kaj je zrok tomu?

Ne znamo. Bude sigurno i jeden drugi zakon, koj bude naproti tomu, da se telesa vu vrućini širiju i vu mrzlini skup vlečeju. Ali za vezda mi još taj zakon nepoznamo.

— f —

Z A B A V A

Hop ošterijaš.

Ne daleko od — oha! — skoro sam izbelesnul, a dobro znam, kakove me neprilike čekaju, ako ime izrečem, pak makar samo u šali — »Nomina sunt odiosa! — Takovom jednom prilikum me je dal jedan preložki mladi gospon po drugem zbiksati da der se je sve svietilo, jer da ono tobože nije istina, kaj sam u Muraköz napisal, kak da ja to sam nisam znal. A kad bi opet ovo miesto o kojem sad hoću pisati i sve one, koji su tam polag bili dok se je ta pripovest dogadjala, hotel imenovati, im bi me Čakovački malar, kad opet u Ludbreg dojde, na suncani prah raznesel, a uvijek me je strah, da još jedan krat dojde, jer baš sad stoji tu jedan novi objekt za malanje. Da znam da gazda toga objekta ne bude njega iz Čakovca zval, ipak bi sa imeni išel napravu, ali ovak — — neufam se. — . . .

Anda stala je negda ne daleko od — jedna — već dosta stara krčma, koju su do u najnovije vrieme H. O. nazvali, a rado su u nju svi zalazili, jer ošterijaš je bil miran, čedan i dobroćudan čoviek, koj je znal svoje goste dobrom kapljicom dvoriti, a k tomu

je i uvijek zmoget. nekaj za zagriziti, pak ako već nikaj drugoga nije zmoget, tak medjimurskoga tvrđoga sira i hrženoga kruha je uvijek bilo, a tko veli, da to nije nikakova dvorba za krčmu, on nezna, da je to više krat k-napitku dobre kapljice bolja stvar, nego grofa N. N. njegove sljuke i kaj knjim spada. . . . On nezna kaj je dobro i baš je takov, kakov je bil on graničar, koj nije znal kaj je najsladje, pak je rekel na pitanje kaj je najsladje, da kušec od drage mora najsladje biti, a drugi ga onak zahitavajuê preko pleč pogleda. pak zmrmila: »Taj bedak nije dakle još nikada jel kiselo zelje sa friškim slaninskim mesom«.

Knašemu anda ošterijašu su gosti rado hodili, a najme po nedejnih po poldan. Iz varaša su se znali van odšetati, kad je liepo vrieme bilo te se zabavljati negda i do tvrde noći.

Tak su jednog popoldana sedeli na dvorišću rečene krčme pod lipom niekoji stranjski iz varaša, koji su se tam došetali bili, jer je bil baš liepi nedeljni dan, a zmes su bili i domaći seljaci pak su svi skupa tu sedeli svaki pri svojoj flaši. Na jedan krat začuju izvana kraj plota veselo popevanje i odmah za tim dojde kroz vrata u

dvorište mladi čoviek, oblečeni kak su navadno vandravci.

Taj novi gost si zapove odmah flašu dobroga medjimurca, a znatizeljni krčmar ga odmah prične izpitavati odkud i kam, kaj je ov na taj način odgovoril, da je on već poprek i povduž pol sviete proputoval kakti doktor i magister umietnostih te da je svelstol svog duha i znanosti već dal pred kralji i cesari svietili i svi se nisu mogli zadosta nad onim načuditi, koja su od njega videli.

Na to su ga svi gosti pod lipom i kraj lipe pričeli prositi, da bi i njim danas ovde nekaj od svoje umietnosti pokazal, i kad bi ga dugo bili nagovarali, a malar najviše, jer on takaj spada med umietnike, odlučil se je taj stranjski, da će on za vadingu više skoćiti nego ova krčma, koju su od tla do preko krova gore računali na deset klaftrih višine. Vadinga anda bude sklopljena ovak, ako stranjski dobi, tak krčmar mu odmah tu krčmu sa svim skupa prikaže i od onog hipa je njegova vlastitost, ako li pak vadingu izgubi, tak će morati odmah ovde petdeset flašah najboljega medjimurca platiti i toliko mu je u tom slučaju još bilo dopušćeno, da bude i on šnji-mi zajedno od tog vina piti smel.

KAJ JE NOVOGA?

Zaruka.

Besnyak Lajos muraszerdahelyski notariuš si je zaručil kcer Nuzsy Mátyás čakovečkog stanovnika ml. g. Annu — Vinkovics Endre štrigovski mlaoi mesar si je zaručil kcer Györi József, drávaszeatmihályskog krčmara ml. g. Rozinu.

Zbiranje tirovov.

Za birove su sledeći zebrani: vu Tótfalu obćini Novák Mátyás; vu Felső Domboru obćini Bánec Gábor; vu Farkashegyu Petković Martin.

Školska svečanost.

Legradaska mala škola je novu zastavu dobila; svečano posvećenje zastave je prošlog m. 22-ga bilo. Mati zastave je vdov. Mosgai Mária penzionerana navučiteljica bila.

Obiteljska svečanost.

Kollarics Boltizsár čakovečki mešter i njegova žena rođj. Kollmanics Anna su prošlog tjedna obslužili svečano ženitbenog stališa petdesetljetni jubilejum.

Obiteljska svečanost.

Lépa svečanost je bila o. m. 2-ga vu hiži Ujlaky Hirschler i Sina vu Alsó-Domboru. Jeden član familie: alsódomborui Zalán Lipót i njegova žena su obslužavali 25 ljetni jubilej svoje ženitbe i ravno onda si je zaručil Báró Berger József svećanih kcer ml. g. Margitu.

Pohvala.

Balasics József čakovečki žandarški stražamešter i Balaskó János žandar zalo, da su na čakovec-varaždinski željeznici priprećili nesreću, koja bi iz pretrgnjenja željeznice došla su, po okružnim žandarškim zapovedničtvu pohvaljeni bili.

Hitna smrt.

Služkinja Logozsar Mátyás miksavars-

kog stanovnika, Hizsmann Magdolna je na hitrom vumrla. Pri paranju su nē mogli ustanoviti kaj je bil zrok hitroj smrti.

Hotell su ga zaklali.

Marodi Mihály iz Vargahegya je prošlog meseca 2-ga k svojemu svaku Novak Ferencu hotel iti tak ob 10 — 11 vuri na večer. Pri hiži Novaka su ga tri nepoznati dečki zgrabili i s kolići tak dugo buhali, dok je ne omedljeno ležal na zemlji. Kak doktori veliju za ozdravljenje nemaju ufanje. Čakovečki žandarški stražmešter je krivce našel vu osobah Ficiz Ferencza iz Vizi-Szt-Györgyz. Babics Istvana iz Bükösda i Nermanovics Imra iz Farkashegya, koji su povedali, da pri Novaku se zadržavljje Knezič Maria, koju je tak Ficiz Ferencz, kak Liszjak Andras iz Farkashegya ljubil; i onog večera je Ficiz zato išel sa svojimi pajdašik Novakovi hiži čekati, da Liszjaka tam prijemu i zakoleju, ali onda je nē Liszjak, nego na nesreću Marodi došel tam, kojega su za Liszjaka mislili i skorom na smrt zbuhal. Tri lopove je žandarstvo k čakovečkomu kot. sudu dalo.

Strelanje proti oblakom.

Denes, 6-ga majaša po podlan ob pol 3. vuri, pod vodstvom Gosp. Kolbenschlag Béla varm. velikoga sudca vu farkashegyskih orsackih gorical bude se spravišće obrđžalo, na kojem bude Gosp. Uliczny Lajos gorićni i vinarstveni kr. inšpektor strelanje proti oblakom sa starimi i novimi tak zvanimi brzostrelajućimi štukami nazoćnim pokazal.

Nesreća na parižki izložbi.

Na parižki izložbi se je aprila 29-ga velika nesreća pripetila. Jeden most se je vruhnul dole i 14 ljudi je pod se pokopal. Med ovimi su četiri vumrli a 10 se njih je oranilo; med oranjenimi ga stranjskih nē bilo. Na pomoć su taki sve težake ta odrećili, da ruševine vkraj odnosiju. Na lice mesta su došli i posredniki višehih oblastih. Pod vrēmenom nesreće je vu izložbih vnoغو ljudih bilo. Poleg iztragah židare teži

krivnja, koji su podprnje još prije odnesli vkrej, kak bi se most bil posušil.

Nevolja.

Stah Péter cipelar vu Budapešti je pod zadnje vrēme težko živel sa svojom ženom i dvojom decom. Pod zad je vrēme je već nići kvartēra nē mogel platiti i jer se je bojal, da ga na vulicu dēneju sa drobnom decom i ženom, kaj bi mu veliki sram bil, zato se je skonćal. Ženu si je nekam poslal, a on pak se je sa dvojom decom nutri vu hižu zaprl, vu peć lapora nametaj i rora vkrej zel. Kad su domaći nutri vđrli već su svi tri omedljeni bili. Vu špital su nje peljali, gde je otec taki on den vumrl, a dvoja deca betežna još sada leziju i sigurno budu ozdravila.

Exploderani štuk za vu oblake strelanje.

Velika nesreća se je pripetila vćera vu Székes-Fehérváru vu gorical, gde su pred velikim obćinstvom probali štuke. Ministarstvo poljodelstva je Raum Oszkara nadzornika poslalo vun. Jednoga štuka je Nagy Endre mašinist prepareral, kad se na jednokrat veliko pucanje dalo ćuti. Vu prah štuka je nekak jedna iskrica opala i od toga se je pripetilo exploderanje. Nagy Endre mašinist i Molnár István zvani težak su težko oranjeni Nagy je obedvé oći zgubil Kis József, Ertl Ferencz i Karikás József su lahko oranjeni.

Nazad dođuć romari.

Vu Rimu hodeći magjarski romari su o. m. 3-ga došli nazad vu Budapeštu. Jedno družtvo je tom prilikom gošćenje naredilo za romare, koji su po cugu došli i ravno onda su na Gellérthegyu ognjene igre naredili romarom na ćast. Majaša 5-ga je velika pućna svečanost bila na Gellérthegyu sa zahvalnimi molitvami.

Stranjski se sad stane iz svog sedala, zasueći si rukave te se po svih paragrafih zakona za skakanje pripravi na skok. Varaski gosti i seljaci se postave u okrug okolo njega i zadržanim dihanjem čekaju da vide još nevidjeno ćudo.

»Hop!« — zakrići sada stranjski i skoći, ali njegov skok nije bil vekši kak kakovih petnaest colov od zemlje.

Veselo zavikne krčmar: »Mi smo vadlingu dobili!« — Ali stranjski mu odgovori: »Pomalo brate krčmar! Ja sam doistine petnaest colov visoko od zemlje skoćil, sada neka vaša krćma tako visoko skoći, a ako ona više skoći nego li sam ja, onda sam ja tekav vadlingu izgubil. Napred anda ti stara baraka!«

To se razme, da je sada silan smieh nastal. Obodve stranke su se jedna drugoj grozile sa sudom, jer svaka je tvrdila, da je vadlingu dobila, a najbolje se je srdil krčmar, koj je već bil siguran, da će petdeset flašah medjimurca prodati, pošto je i on, kak i ostali zarazmel, da stranjski tvrdi, da će preko njegove kuće skoćiti, a to je bil siguran, da bez krilah to nebi moguće bilo. Pošto se je anda u ovom slućaju moralo na rieć po rieć stranjskoga paziti, a ne samo onak na prećac uzeti ciela izreka,

kojom se onda posve drugi smisel dobiva, to je prisutni malar posredoval med obima strankama za sjećinenje, jer on sam je već u svojem životu mnogo krat uslied nespozrazumljenja poražen bil, a opet je svojom dosieljivostju i druge navodil, kak ovo danas ov stranjski ćielo ovo družtvo. I tak su se onda obodve stranke složile na to, da svaka nekoliko flašah plati, a krčmar nekoćoliko prikaže te su tu ostali svi zajedno dobre volje do kesne noći, a malar do jutra.

Ovom stranjskomu mladomu ćovieku je već dđijalo to vekivećno putovanje, pak jer se je tak liepo sa krćmarom ov put zdbrikal, ostal je odmah kod njega, te se je tećajem vriemena pokazal, kakli izvrsan delavec u kući, a kod dvorenja gostah u krćmi pak osobito, koje je svojim dosieltkami i šalami znal na tuliko zabavljati, da su odsad još viernije i mnogobrojnije tu krćmu pohadjali te se zabavljali i dobre kapljice uzivali.

Kad pak je taj mladić nekoliko godinah zatim nenedano zbežezal i umrl. plakal je krćmar iskrene suze za tim svojim veselakom te je njemu na spomenek dal nad svojom oštarijom namalati po našem poznatem malaru šild, na kojem je namalani, kak smiešno oblećeni harlekin u svojem

skoku lebd i zraku, visoko držeći u ruki pntleki nakićeni škrljak, a pod njim su napisane rieći: »Hop ošterjaš!«

Ćim je milijunaš Leither zapoćel.

Englezki milijunaš Leither, ćiji imetak na osamdeset milijunah ćiene, je došel svoju sreću iskat u Chicagu u Americi. — On sam o tom lovu za srećom vrle liepo i obširno pripoveda, a ja pak ću to sve ovde u kratko napisati i time kakti prstom pokazati kako on ćoviek, koj je za nećaj i k nećemu dojtji more.

Leither je anda kakti mladić došel u Americu u varoš Chigago a imat je kod sebe pet desetakah, to je od prilike toľiko, koliko naša kruna, — i jedno preporučno pismo na velikoga trgovca Farwella. Kad se je mladi Leither Farwellu predstavil te mu pismo predal, a ov ga je proćital, zmoćga natrag skupa i porine med druge liste na stolu ležeće te veli: »Vas moj prijatelj iz Londona John vrlo liepo ovde u ovom listu preporučuje, ali kod mene su sva miesta već popunjena i neznam nikaj, kaj bi za vas ućinil jer posla više u mojoj kući neima za nikoga.«

Ali mladi Leither se nije dal ovak lah-

Ogenj.

Poleg Kaniže vu Somogy-Szt-Miklós občini se je aprila 30-ga — sigurno iz igre decali — zažgal škedenj Bunics Adama. Ogenj se je tak na hitro širil, da je susedne zidine osloboditi sa največjim trsenjem ne bilo moči. Za fertalj vure je več sedem zidih vu ognju stalo. Da se je ogenj ipak na dalje ne širil, to je samo tihomu vrémenu i ognjogascem moči zahvaliti, koji su iz Liszo i Bagola občinah hitro došli na lice mesta. Kvar je više, kak 10 jezer korun.

Pogoreta občina.

Vu Pelyvás trencsénvármegjinski občini je aprila 29-ga veliki ogenj bil. Dvanajst gazdov je pogorelo. Ogenj je vu vetru i vu susednu občinu se razširil, gde su 3 škedenji i jeden marof zgorel. Nevolja je velika, jer su zidine ne bile askorčelane. Ognja je dvoje dece zročilo, koja su se sa šibicami igrala.

Raubar na cugu.

Iz Graca nam pišeju: med Lavis i Trientom je o. m. 3-ga na cugu jeden človek sa revolverom navalil ženu jednoga trientskog malara i 60 korun je vzel od nje. Raubar je blizu Trienta skočil iz cuga i odbežal je.

Željeznička nesreća.

O. m. 3-ga se je poleg Brüsszela na tirlemontskim banhofu velika željeznička nesreća pripetila. Jeden tretni cig se je tresnuo vu drugog cuga. Vnogo vagonov je na nikaj deto, a jedna mašine pak je čisto združnjena. Promet je taki prestal, zbog česa je više cugov sa velikim zakešnenjem došlo na određeno mesto.

Letošnje soldačke vežbe.

Zbog ovog je minister bojnih poslov već vun dal naredbu, koja već gleda i na

ke ruke odpraviti, već odgovori hitro: »Tako, u svojoj kući nemate više za nikoga diela? No, onda vam ja pokazem dielo. Evo ovde su stakla na oblokih tako prašna i zamazana, da se to za tako otmienu kuću, kakova je vaša nepristojni. Anda se tako čini, da vi nemate osobe u kući, koja bi se čišćenjem oblokah bavila. Ako me platite, ja vam ih očistim. I on je izbija sve obloke dole zjemal i opral te ih opet svakoga na svoje mjesto obesil te je opet došel u kancelariu k Farwellu i rekel: »Ja sam svoje dielo podpuno zvršil, a sada prosim za plaću«.

Odgovori mu Farwell: »Vašu plaću? Hm, — znate kaj, sednite se tam k piscemu stolu, ja vas primam u svoju službu, za tako prikladnoga čovieka kakav ste vi, koj se nikakovog diela neboji niti nesramuje, ima miesta i u mojoj kancelariji.

I za šest godinah kasnije je taj nekadašnji čistilac oblokah bil compagnon Farwellov, a danas je miliunaš u Londonu, kojega imetak iznaša do osamdeset miliunah dolarah.

Pamtite: Dielo nijedno nije špotno, ono je svako vriedno svoje plaće i priznanja, i svaki koj dela dojde do svog cilja.

Em. Kollay.

onu staru nezadovoljnost da rezerve-soldate vze od poljnog dela. Naredba ministra veli, da su iz rezerve-soldatov samo oni vzeli nutri, koji se ne baviju poljodjelstvom. Ako bi potreboća bila tak bi se i ovi morali nutri pobrati, ali gledati je treba i na prošnje (molbenice) zvrhu odrešenja.

Ubojnik žandar.

Vu aradvarmegjinski Megyes-Egyház občini je Szemenyei Pál najbogatiji gazda svigdar rad videl pri svoji gostoljubivi hiži onud iduće žandare. Szemenyei je i dve kćeri imel i jer je veliku herbiju moči čekati, zato su stem rajši išli tam žandari. Već poldrugo leto je da se je vu mlajšu Erzsi kćer zaljubil Szekeres Zoltan žandar i obećal njoj je, da ju zeme za ženu, gda iz žandarstva vun stupi; ali nē dugo zatim se je Erzsi i Horvath Albert žandaru dopala i on njoj je ravno takvo obećavanje napredal, da nju za ženu vze. Kad je to ona povedala otcu, ov je rekel, da prije nemre iti zamuz, dok stareša kći Kati ne dobi muža. Sa tem je Szekeres neprijatelj postal Horvathu i odlučil se je na osvetu. Prošlog meseca 22-ga su ravno obedva skup bili odredjeni na patrolu prama Megyes-Egyház občini. Kak je navadno, da tam bogati gazdi imaju na polju hute, tak ravno i Szemenyei ima više hut, z med kojih vu jednoj su si žandari počivali. Horvath se je prehitil na jeden krevet i zaspal je. To je Szekeres pohasnuval na svoji hasen, i zjemal je od Horvatha, gdo je bil vodja patrole sve patrone, a praznu pušku mu je nazad na mesto del. Kak se je Horvath stal, je vzel na su pušku i išli su dalje. Med putom je Szekeres svikak vu Szemenye hotel iti, ali Horvath kak vodja patrole, ga je drugam peljal. Na to je Szekeres zgrabil pušku i opomenul ga je, da ideju vu Szemenye drugač — tak veli — »ako ne ostaviš Erzsiku, te širelim« i stem je tripud strelil na Horvatha, gdo se je zrušil doli i prez reči vumrl. Szekeres je satem tu ostavil Horvatha i otišel je vu Szemenye, gde je spal, a vu jutro pak je obznanil zapovedničtvu, da je pajaša »iznenada« strelil. Iz Budapešte je taki Dr Zaudiegiamo Marzer Kálmán žandarski sudec išel na lice mesta; pred njim je Szekeres najprije rekel, da je jednoga psa, koj je nje navalil, hotel streliti i tak je Horvatha trefil, potlam je rekel, da se je hotel streliti, ali ga je Horvath vu tem hotel priprečiti i tak se je puška sprožila te kugla Horvatha dostigla. Nazadnje je ipak sve valoval i k tomu je del, da je i Horvath držal pušku na strelanje, ali nije mogel jer je prazna bila. Ubojnika žandara su vu budapeštanski honvédski rešt odpejlali.

Svečanost.

Vu Miksaváru se je na mesto aprila 11-ga majuša prvoga lépa svečanost obdržala. Deca su pod zastavom išla vu cirkvu, gde je pred mešom Vč. g. Schádl plebanuš od ljubavi domovine držal lépi govor k deci. Zatam je bila velika meša, na koncu sa Tedumom. Po meši su deca vu školu išla, gde je popevanju Hymnusza Sosterics Elek naučitelj govoril jedno-drugo od svečanosti. I deca sama su lépo govorila, kaj se je jako dopaio občinstvu. Svečanost se je sa lépimi magjarskimi pesmami svršila.

Tabo vu Afriki.

(Med englezi i buri.)

Iz bojnog polja jako malo glasov dojde. Roberts lord, kak veliju sve glase nazad pridrži. Iz najnoviših telegrafianjah tuliko znamo, da je poleg Taba-Nechu varasa bitka bila i da su englezi gvinuli. Kaj bude ovoj svrhi hasen, to još neznamo, jer su buri još ne ostavili okolicu Taba-Nechu-a, nego sa podjednim strelanjem i navalivanjem, na to prisiljujeju englezkoga zapovednika, da logor na kojem bolšem mestu postavi.

Nekaj za kratek čas.

Pod vesalom.

Peljaju cigana pod galge,
— No more, veli mu jeden šaljivec,
vezda budu zvisili tebe!
— Nikaj ne to, rēdka sreća i velika čast.

— Ali ti nebude vugodno.
— K svemu se moramo privčiti.
— Ali se nebude lahko privčiti.
— Oj je, nikaj nije lehkešega, samo naj jeden fertalj vure zdržim, onda budem se već dobro čutil.

Čudnovato dēte.

A: Ja poznam jedno čudnovato dēte, šest ljet je staro i već lépo igra vu gosle.

B: A ja poznam jedno čudnovato dēte, koje je samo dva tjedne staro.

A: Kak to?

B: Jako jednostavno. Otec mu je 80 ljet star i vu takvoj dobi dēte već vu broj čudah ide.

Doktorski navuk.

Doktor: Drugoc, da budete pili nesmete tak gliboko vu kupicu poglednuti.

Paciens: Od vezda, da budem pil, onda zaprem oči.

Dobre žepne i stēne vure za fal kčenu moči dobiti pri Pollak Bernatu vu raru vu Čakovcu (Pijak, Šparkassa). Prijemem se uzimljeju vure takaj za popravu za fal čenu.

Gabona árak. — Člena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	fritól	fritlg
Buza	Pšenica	7.50	—
Zab	Zob	5.50	—
Rozs	Hrz	5.75	—
Kukoricza uj	Kuruza nova	6.15	—
» » ó	» stara	6.15	—
Árpa	Ječmen	5.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.00	—
Sárga » »	» žuti	5.75	—
Vegyes » »	» zinčšan	5.50	—
Lenmag	Len	10.50	—
Bükköny	Grahorka	6.50	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Szives tudomásul!

Van szerencsém Csáktornya és vidéke nagyérdemű közönségének szives figyelmét felhívni, hogy alólírott **Csáktornyan szappan főző, gyertya és mosó szóda gyári üzemet nyitottam**, s mindennemű a gyártási célra alkalmas **zsiradékot** a legmagasabb napi árban veszek, avagy áruért becserelek.

Amidőn szives pártfogásukért esedezem, a legszolidabb kiszolgáltatást biztosítom minden körülmények között.

Maradtam kitünő tisztelettel

Schützer Lajos

szappan-, gyertya- és mosó-szóda-gyáros.

Csáktornyan, a népiskola átellenében.

589 1-2

631. 1900.

Pályázati hirdetés.

Bottornya községnél üresedésben levő ideiglenes (nyári) **gyermek-menedékház vezetőnői állásra** pályázat hirdetik.

A gyermekmenedékház vezetőnő fizetése a három hónapig tartó szorgalmi idő alatt: **havi 50 korona és természetbeni lakás.**

Felhívtnak a pályázni szándékozókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **f. évi május hó 13-ig** alulírott előljárásnál adják be.

Bottornya, 1900. ápril. 30-án.

Községi előljáráóság.

590

Keil-lakk

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb heeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. beanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa ezégnél Csáktornyan.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „apíca“-védjeggyel van ellátva. Földművelés nélküli szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitünően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbáéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Szájöküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(szőlakenőcseknek nevezik)

utólrhetetlen szívó erejű és gyógvitőhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölősegítéssel teszi. E kenőcsrel egy 14 éves, gyógvitőhatatlannak tartott csontszét, újában pedig egy 22 éves rákserű bajt gyógvitottak meg. Antiszeptikus és gyógvitőhatású mindeutléle seb gyógyulásánál.

Próbáéveg bérmentesen 1 kor. 50 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánaotoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett hazi kenőcsöket s más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógvizsértár és gyár a Védőangyalhoz, Prograda Pragerhof felő, a Dél vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmentesen.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házában tartani. Az összes müvelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánaotát a törvény üldözi.

Iszicae, Dardanis, Kopenhaga, fabrikán tarma. Milánó, A. Bertoloni. Malmo, Serrige, Apot. Leimot. Nastes, Pharmacie C. Fredet. Nápoly, Palermo. Paris, Pharmacie française, 1 & 3. Place de la République, Pharmacie Daprey, 11. Rue des francs Bourgeois.

Praga, Róma, Corso, Agenzia del Policlinico. Konbalt, Pharmacie F. Gerrath. Sarajewo, Szeged, Temesvár, Triest, Velence, Vienne, Zürich.

Praga, Róma, Corso, Agenzia del Policlinico.

Konbalt, Pharmacie F. Gerrath. Sarajewo, Szeged, Temesvár, Triest, Velence, Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

Diszoklevél az 1891-iki agyag, aszfalt, cement s kőipar kiállításról.

METALLIQUE LAPOK,

(mintás, többszínű cementlapok)

a cementtechnika legújabb vívmánya; az ugynevezett metllachi lapok tökéletes pótlói; szebbek tartósabbak, s sokkal olcsóbbak, mint ezek. Csarnokok, folyosók, konyhák és előszobák kövezésére kiválóan alkalmasak, s részben a parquettát helyettesítik.

Mintakártya szerint szállítok, sajtolt négy kupu, s reczés lapokat, járdák, istállók, kapualjak kövezésére, jótállás mellett, valamint szakszerűen készített, különféle alakú, nagyságu s színű közönséges cementlapokat.

Ajánlom magamat **granitó, terrazó, betonburkolat, I. Trinidat aszfaltból való aszfalt járdák készítésére, nedves helyiségek szárazzá tételére, asphalt elszigetelő anyag, aszfalt elszigetelő lemez, s tetőpép szállítására.** Szállítok továbbá, különféle méretű **betoncsöveket, kőagyagsöveket, kőagyagkéményeket, kipróbált minőségű I. román és portland-cementet,** építőmészet, tűzálló téglákat s chamottot.

Elvállalok: **szarvasmarha etető jászlak, cement s márványlépcsők, betonvizátéreszek, hidak, malomtők, medenczék, tüdőkéádák** stb. készítését. Mintalapokat, rajzokat, költségvetéseket kívánatra ingyen küldök.

Tisztelettel

SARTORY OSZKÁR

cementárugyára s építő anyagok raktára Nagy-Kanizsán.

576 3-3